

Voorbede doen

Jan Proos

Dit materiaal is onderdeel van het compendium christelijk leraarschap dat samengesteld is door het lectoraat Christelijk leraarschap van Driestar hogeschool. Zie ook www.christelijkleraarschap.nl.

Samenvatting	Artikel over Calvijns visie op Paulus' oproep om voor alle mensen voorbede te doen.
Bronvermelding	Proos, J.P. (2009) Voorbede doen. In: Aan de slag met Calvijn, Bronteksten op school - deel 1 (pp. 86-87) Gouda: Lectoraat Onderwijs & Identiteit
Thema *	Inspiratiebronnen
Gebruik **	Hoofd/hart
Plaatsingsdatum	2009
Gerelateerde artikelen	n.v.t.
Trefwoorden	Prijzen, bidden, danken

* In het compendium wordt al het materiaal verdeeld over de acht thema's van christelijk leraarschap: *onderwijs, inspiratiebronnen, leraar, leerling, leerstof, didactiek, schoolteam, leidinggevend*.

** Het materiaal kan gebruikt worden als onderbouwing en visievorming (*hoofd*), bezinning en reflectie (*hart*) of biedt concrete handreikingen en voorbeelden (*handen*).

Tekst 32 Voorbede doen. Commentaar op 1 Timotheüs 2:1-4

Paulus zegt tegen Timotheüs, zijn leerling - en in hem tegen alle christenen - dat ze het hele leven moeten beschouwen met nieuwe ogen, met geloofsogen, bezien vanuit Christus. Zo komt hij er toe dat de christenen een diepe betrokkenheid moeten tonen aan alle mensen. Die betrokkenheid moeten ze allereerst tonen door voor hen voorbede te doen. Deze oude tekst draagt sporen van de antieke oudheid en van de vertolking van Calvijn naar zijn eigen tijd. Probeer deze tekst bij het lezen te spiegelen naar onze tijd en kijk welke aanknopingspunten er zijn om de lijnen door te trekken naar het heden.

1 Timotheüs 2:1-4

- 1 Zo vermaan ik dan, dat men vóór alle dingen voorbiddingen, smekingen, biddingen en dankzeggingen doe voor alle mensen:**
- 2 Voor koningen, en allen die in hoogheid gesteld zijn, opdat wij een liefelijk en gerust leven leiden met alle godzaligheid en eerbaarheid.**
- 3 Want dit is goed en aangenaam voor God onzen Zaligmaker;**
- 4 Die wil dat alle mensen zalig worden, en tot de kennis der waarheid komen.**

Zo vermaan ik dan. Deze oefeningen der godzaligheid behouden en bevestigen ons in de oprechte dienst en vreze Gods, en onderhouden een goed geweten, waarvan hij gesproken heeft. Daarom is het niet zonder oorzaak dat hij zegt, zo vermaan ik dan: want deze vermaningen komen uit de voorgaande geboden. En ten eerste zegt hij van algemene voorbiddingen, welke hij gebiedt niet alleen voor de gelovigen te doen, maar voor het ganse menselijke geslacht. Want sommigen hadden aldus bij zichzelf kunnen overleggen: Waarom zouden wij zorgvuldig zijn voor de zaligheid de ongelovigen, met wie wij niet te doen hebben? Is het niet genoeg, dat wij broeders onderling voor elkander bidden, en God Zijn ganse gemeente bevelen? Want degenen, die daar buiten zijn, gaan ons niet aan. Deze verkeerde mening gaat Paulus tegen, en gebiedt den Efeziërs alle mensen in hun gebeden in te sluiten, en niet alleen het lichaam van de gemeente.

Voorts, van deze vier dingen die Paulus hier meldt, wat onderscheid tussen de drie is, ik beken dat ik het niet ganselijk weet. Het is kinderachtig, dat Augustinus de woorden van Paulus draait tot het algemene gebruik van zijn tijd. Hun uitlegging is eenvoudiger, die menen dat voorbiddingen zijn, waarmede wij begeren van het kwade verlost te worden, en smekingen, waarmede wij begeren dingen die ons nut zijn, en biddingen, waarmede wij bij God klagen over het onrecht dat ons gedaan is. Hoewel ik onderscheidde ze niet zo scherpzinnig, of wil immers een andere onderscheiding liever. Met het ene woord, dat Paulus hier gebruikt, beduiden de Grieken allerlei gebeden, met het andere beduiden zij die gebeden, waarin iets zekers beduid wordt. En alzo zouden deze twee woorden wel met elkander overeenkomen, gelijk een algemeen woord met een bijzonder. Met het der-

de woord pleegt Paulus die gebeden te beduiden, die wij de een voor den ander doen.

En opdat wij niet teveel moeite doen in een onnodige zaak, gebiedt naar mijn oordeel Paulus enkel, dat men zo wanneer algemene gebeden geschieden, zal bidden voor alle mensen, ook die tegenwoordig geen gemeenschap met ons hebben. Doch is die opeenstapeling van woorden niet tevergeefs: maar ik denk dat Paulus willens drie woorden tot eenzelfde einde te samen heeft willen stellen, om de naarstigheid en gedurigheid van het gebed te meer te bevelen, en te sterker te drijven. Want wij weten, hoe groot onze traagheid is in deze oefening van de godzaligheid. Daarom is het geen wonder, dat de Heilige Geest door de mond van Paulus ons met vele prikkelen opwekt. In het woord dankzegging, is geen duisterheid. Want gelijk hij wil, dat men God bidt voor de zaligheid der gelovigen: alzo wil hij ook, dat men om hun blijde en gelukkige voorspoed God dankt. Want deze wonderlijke goedheid van God, die Hij dagelijks toont, als Hij zijn zon laat opgaan over goeden en bozen, is waardig dat wij prijzen: en onze liefde moet zich ook tot de onwaardigen uitstrekken.

Vragen:

1. Welke elementen uit deze tekst hebben zeggingskracht voor deze tijd?
2. Hoe kun je 'voor alle mensen' in deze tijd concreet maken?
3. Waar doe je met je klas voorbede voor? Is de oproep van Calvijn aanleiding om voorbede breder te maken?
4. Welke houding heeft Paulus ten opzichte van de overheid? Hoe kunnen leraren de betrokkenheid op de samenleving van jongeren stimuleren?
5. Hoe gaat Calvijn om met de opvatting onder zijn lezers dat ze zich alleen moeten bezighouden met de mensen van de eigen gemeente en niet met de ongelovigen? Ben je het hiermee eens? Hoe vertaal je dat naar de dagelijkse omgang in deze wereld?
6. Welke deugden heb je nodig als je wilt voldoen aan de oproep van Paulus om op een liefdevolle wijze om te gaan met alle mensen?